

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Σ υ ν α ξ ά ρ ι

10 ΙΟΥΝΙΟΥ

✝ Τῇ Γ΄ Ἰουνίου, μνήμη τῆς Ἁγίας ἐνδόξου μάρτυρος Ὀλιβίας, τῆς ἐκ Πανόρμου τῆς Σικελίας. Ἡ μνήμη της ἀναγράφεται στό *Acta Sanctorum, Iunii*, τόμος II, Venezia 1742, σελ. 295-299.

Σύμφωνα μέ τό Συναξάρι, ἡ Ὀλίβα γεννήθηκε γύρω στό 448 καί ἦταν κόρη μιᾶς οικογένειας εὐγενῶν Σικελῶν. Ἡ παράδοση ἀναφέρει ὅτι γεννήθηκε στήν περιοχή Λότζια τῆς Πανόρμου (σημερινό Palermo τῆς Σικελίας). Τό 454, ὁ Γιζέριχος, Βασιλιάς τῶν Βανδάλων, κατέκτησε

Εἰκόνα τοῦ 13ου αἰῶνα ἀπό τήν Πάνορμο τῆς Σικελίας, πού ἀπεικονίζει, στό κάτω μέρος, τήν Ἁγία Ὀλίβα καί, ἐπάνω, τοὺς Ἁγίους Ἡλία, Παρασκευή καί Ροζαλία.

τή Σικελία καί κατέλαβε τήν Πάνορμο, σκοτώνοντας πολλούς χριστιανούς. Σέ ηλικία τότε μόλις δεκατριῶν ἐτῶν, ἡ Ἁγία Ὀλίβα ἄρχισε νά ἐπισκέπτεται τούς φυλακισμένους χριστιανούς, γιά νά τούς ἀνακουφίσει καί νά τούς παροτρύνει νά παραμείνουν σταθεροί στήν πίστη τους. Οἱ Βάνδαλοι ἐντυπωσιάστηκαν ἀπό τή δύναμη τοῦ πνεύματός της καί, βλέποντας ὅτι τίποτα δέν θά μπορούσε νά κάμψει τήν πίστη της, μέ γνώμονα τήν εὐγενική καταγωγή της τήν ἔστειλαν στήν Τύνιδα, στή Βόρεια Ἀφρική, προκειμένου ὁ Κυβερνήτης νά προσπαθήσει νά τή μεταπίσει.

Στήν Τύνιδα ἔκανε πολλά θαύματα καί ἄρχισε νά μεταστρέφει τούς εἰδωλολάτρες στή χριστιανική πίστη. Ὁ Κυβερνήτης διέταξε τότε νά μεταφερθεῖ σέ ἓνα ἀπομονωμένο μέρος, στή βάρη τῆς ἐρήμου, ὅπου ὑπῆρχαν ἄγρια ζῶα, ἐλπίζοντας ὅτι τά θηρία θά τήν καταβρόχιζαν ἢ ὅτι θά πέθαινε ἀπό τήν πείνα. Ὡστόσο, τά ἄγρια ζῶα ζοῦσαν εἰρη-

Ἡ Ἁγία Ὀλίβα, ἡ ἐκ Πανόρμου.

νικά μαζί της. Μιά μέρα, μερικοί άνδρες από την Τύνιδα πού την κυνηγοῦσαν, την έντόπισαν και έντυπωσιάστηκαν τόσο από την όμορφιά της, πού προσπάθησαν νά την κακοποιήσουν, αλλά ή Αγία τούς άλλαξε τή διάθεση μέ τόν λόγο του Κυρίου και την προσευχή της, και έτσι μεταστράφηκαν και βαπτίστηκαν. Όταν ό Κυβερνήτης ενημερώθηκε για όλα αυτά, τή συνέλαβε και τή φυλάκισε στην πόλη, σέ μιά προσπάθεια νά τής κάμψει τό ήθικό. Βλέποντας, όμως, τό άκαμπτο του χαρακτήρα της διέταξε νά τή βασανίσουν μέ ποικίλους τρόπους. Τή μαστίγωσαν, τή γύμνωσαν και τήν έριξαν μέσα σέ ένα καζάνι μέ

Λιθογραφία μέ τό μαρτύριο τής Αγίας Όλίβας, τής εκ Πανόρμου.

καυτό λάδι, αλλά όλα αυτά τά βασανιστήρια δέν τής προκάλεσαν την παραμικρή βλάβη, ούτε την έκαναν νά παραιτηθει από την πίστη της. Τελικά, αποκεφαλίστηκε στις 10 Ιουνίου του 463, σέ ηλικία δεκαπέντε ετών, και ή παρθενική ψυχή της πέταξε στον ουρανό μέ τή μορφή ενός περιστεριου.

Τό σῶμα της μεταφέρθηκε και έτάφη στή γενέτειρά της, την Πάνορμο τής Σικελίας, τής όποίας ή Αγία μέχρι σήμερα θεωρείται συμπολιούχος. Στην Τύνιδα, υπάρχει τζαμί πού φέρει τό όνομά της (Jāmi al-zaytūna), χτισμένο πάνω από χριστιανική εκκλησία αφιερωμένη στην Αγία Όλίβα. Οί Μουσουλμάνοι τή σέβονται και μεταξύ τους υπάρχει ή παράδοση πώς, όταν βρεθει τό σῶμα τής μάρτυρος, θά επέλθει τό τέλος του Ισλάμ.

Απολυτίκιον, Ἦχος δ΄. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τὸν νυμφίον σου Χριστὸν ἀγαπήσασα, τὴν λαμπάδα σου φαιδρῶς εὐτρεπίσασα, ταῖς ἀρεταῖς διέλαμψας Πανεύφημε· ὅθεν εἰσελήλυθας, σὺν αὐτῷ εἰς τοὺς γάμους, τὸ στέφος τῆς ἀσκήσεως, παρ' αὐτοῦ δεξαμένη· ἀλλ' ἐκ κινδύνων λύτρωσαι ἡμᾶς, τοὺς ἐκτελοῦντας, Ὅσια Ὀλίβα, τὴν μνήμην σου.

† Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἀνάμνησις τῆς μαρτυρικῆς τελειώσεως ἐν Ρώμῃ, τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀχρίδος Μακαρίου.

Μετά τὴν ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὴ μετανάστευση μεγάλων ομάδων ἀλβανοφόνων καὶ Ἑλλήνων Χριστιανῶν στὴν Κεντρικὴ καὶ Νότια Ἰταλία, ὑπῆρξε ἡ ἀνάγκη διαποιμάνσεως ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων πού ζοῦσαν στὴν Κάτω Ἰταλία. Τό ἴδιο συνέβη καὶ μέ τίς περιοχές ἐκεῖνες πού βρισκόνταν κάτω ἀπὸ Βενετικὴ κατάκτηση καὶ ὅπου ἀπαγορευόταν ἡ παρουσία Ὀρθοδόξων ἐπισκόπων. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ πληθυσμοὶ ἐπιθυμοῦσαν νὰ βρισκόνται πνευματικά καὶ ἐκκλησιαστικά κάτω ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως, τὸ ὁποῖο αἰσθάνονταν ὡς τὴ μητέρα Ἐκκλησία τους. Αὐτό, ὅμως, δέν ἄρεσε στοὺς Λατίνους κληρικούς, πού ἤθελαν νὰ ἀφομοιώσουν, τουλάχιστον διοικητικά, τοὺς Ὀρθοδόξους κατοίκους τῶν περιοχῶν αὐτῶν. Τὸν δύσκολο αὐτὸ ρόλο, τοῦ συνδέσμου δηλαδή μέ τὴν Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀνέλαβαν οἱ ἐκάστοτε ἀρχιεπίσκοποι Ἀχρίδος, ὡς πλησιέστεροι στίς περιοχές αὐτές. Ὁ Ἅγιος Μακάριος, ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος, συνελήφθη ἀπὸ τὴν Ἱερά Ἐξέταση μέ τὴν κατηγορία ὅτι χειροτονοῦσε κρυφὰ Ὀρθοδόξους ἱερεῖς, στέλνοντάς τους στὴν Ἰταλία, καὶ τοὺς ἐφοδίαζε μέ τὸ Ἅγιο Μύρο, ὥστε νὰ τελοῦν τίς βαπτίσεις τῶν Ὀρθοδόξων. Ὁδηγήθηκε στὴ Ρώμη, ὅπου φυλακίστηκε στὴ φυλακὴ Tordi Quinto. Ἐκεῖ, ἀφοῦ βασανίστηκε παραμένοντας σταθερὸς στὴν ὁμολογία τῆς πίστεως του, καὶ μὴ δίνοντας καμία σχετικὴ πληροφορία στοὺς βάνουσους

Έροεξεταστές, κρεμάστηκε από μία γέφυρα και, στή συνέχεια, παραδόθηκε στις φλόγες, τή νύχτα τής 10ης Ίουνίου 1562. Τά πρακτικά τής δίκης του, πού διασώζουν τήν όμολογία του ένώπιον τών μελῶν τής αδελφότητας του San Giovanni Decollato, αναφέρουν τά έξής:

«Rev. mo Maccario arcivescovo di Macedonia Adì 10 di giugno 1562 Essendo costituito in carcere in Torre di Nona Maccario monacho greco arcivescovo di Macedonia et condannato a morte per via di iustitia per eretico pertinace, et sempre stette in quella sua maledetta ostinazione et mai si volse confessare ne lassar memoria alcuna.

Al fine fu menato in Ponte e li fu appiccato e poi abrusciato. Presenti si trovorno la notte li sottoscritti.

Confortatori

Messer Lucantonio Orlandi

Messer Giambattista Perini

Messer Rafaello Benozzi

Messer Vincenzo Cenciolini

Messer Pagolo Guarnacci

Per Giambattista delli Albizi provveditore – Antonio Strambi scrivano».

Ήτοι,

«Σεβασμιώτατος Μακάριος,

άρχιεπίσκοπος Μακεδονίας, 10η Ίουνίου 1562

Όδηγήθηκε στή φυλακή, στήν Torredi Nova, ό Έλληνας μοναχός και άρχιεπίσκοπος Μακεδονίας Μακάριος, και καταδικάστηκε δικαίως εις θάνατον ως αίρετικός, επίμονος, σταθερός στήν καταραμένη άρνησή του, μή θέλοντας νά όμολογήσει ή νά αφήσει κάποια ύπόμνηση.

Τέλος, ἀφοῦ ξυλοκοπήθηκε στή γέφυρα, κρεμάστηκε καί κάηκε. Παρόντες ἦταν οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι».

(Ἀκολουθοῦν τά ὀνόματα).

Ἀπολυτίκιον, Ἦχος δ΄. Ταχύ προκατάλαβε.

Ὁ Μάρτυς σου, Κύριε, ἐν τῇ ἀθλήσει αὐτοῦ, τὸ στέφος ἐκομίσατο, τῆς ἀφθαρσίας ἐκ σοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ἔχων γὰρ τὴν ἰσχύν σου, τοὺς τυράννους καθεῖλεν, ἔθραυσε καὶ δαιμόνων τὰ ἀνίσχυρα θράση. Αὐτοῦ ταῖς ἱκεσίαις Χριστέ ὁ Θεός, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

